

phose bereikt werd, kan ik niet uitmaken. Landbouwkundige kunnen ons daarover wellicht opheldering geven. Ik kan alleen het feit constateeren. Uit een dergelijken, door den mensch veranderden, bodem heeft D r u i f zijn monsters getrokken, en de door hem gevonden mineralogische resultaten deden hem de conclusie van een voormalige Lössbedekking der Heerlensche heide opstellen.

Voor het ontbreken van Löss op de overige gedeelten dezer heide, wordt zelfs aan de mogelijkheid van tektonische bewegingen gedacht, nadat deze eventueel was afgezet. Voor deze onderstelling wordt een studie van Klein (52) geciteerd. Dat er eenig verband zou bestaan tusschen deze studie en het Lössprobleem, kan ik niet inzien.

De vergelijkende studie van van Baren. (4).

In Mei 1930 publiceerde van Baren een vergelijkende studie van een kalksteenprofiel bij Schin op Geul en een lössbodemprofiel van Belvédère, noordelijk van Maastricht. Doel van dit onderzoek was na te gaan, of er een genetisch verband te vinden was tusschen het materiaal, dat bij kalksteenverweering ontstaat en de vorming van Löss, een meening die in den laatsten tijd door drie onderzoekers, Andersson (53), Cayeux (54) en van Rummelen (1) voor drie verschillende gebieden, Noord-China, Omgeving van Parijs en Zuid-Limburg, was uitgesproken.

Daar Druif dit vraagstuk langs zuiver mineralogischen weg had trachten op te lossen, en Hissink (55) vroeger reeds een poging gedaan had om het ontstaan van kleiaarde uit Kunrader krijt na te gaan, werd dit onderzoek veel breder opgevat.

Zooals ik boven reeds mededeelde, kwam Druif tot een ontkennend resultaat van het genetisch verband krijt-löss. Hissink meent gevonden te hebben, dat de kleefgrond niet het directe verweeringsresidu van het Kunrader krijt is, doch het verweeringsproduct van dit residu. Hij kwam tot dit resultaat door het chemisch onderzoek van het verweeringsresidu, hetwelk hij verkreeg door een drietal monsters Kunrader krijt met koolzuurhoudend water uit te loogen. Van dit residu werd het zgn. verweeringscomplex A volgens de methode van van Bemmelen, met zoutzuur onderzocht. Een onderzoek van het verweeringscomplex B, met zwavelzuur, bleef wegens tijdsgebrek achterwege. Daarnaast werd een monster kleefaarde chemisch onderzocht. De door hem geproduceerde cijfers zijn slechts benaderend, daar door de werkmethode bepaalde bestanddeelen verloren gingen.

Het onderzoek van van Baren werd niet beperkt tot een onderzoek in uitsluitend chemische of uitsluitend mineralogische richting. Vrijwel allen dienste staande middelen zijn aangewend, om een goed inzicht in het probleem te verkrijgen. Van den harden kalksteen uit het profiel werd slijpplaatjes vervaardigd voor microscopische onderzoek. Van de zachte kalksteen en de hieruit ontstane verweeringsproducten werd de korrelgrootte bepaald in vijf fractie's. Van het Lössprofiel geschiedde dit eveneens. Van elk der getrok-

ken monsters werd een volledige analyse gemaakt, benevens een analyse van het residu van met zoutzuur, en een van het residu van met zwavelzuur behandelde materiaal. De kalksteen werd mineralogisch onderzocht met behulp van de binoculaire en de polarisatiemicroscop. Het overige materiaal werd in vier fracties mineralogisch onderzocht.

(Wordt vervolgd).

DAS PRAEPARIEREN VON TERMITOXENIEN.

Beim Microscoppraeparieren von Termitoxenien erhielten wir besonders gute Resultate bei Anwendung folgender Methode:

Die in den Pilzgärten von Termiten gefundenen Termitoxenien werden erst einige Tage in 80 % Alcohol aufbewahrt. Hierauf kocht man sie sachte etwa $\frac{1}{2}$ Stunde in 80 % Alcohol, spült sie mit Wasser aus und schliesst sie in „Berlese“ ein.

Wird das Kochen in Alcohol unterlassen, so tritt nach einigen Tagen der Leibesinhalt der Termitoxenien aus. Die oben erwähnte Methode hat den grossen Vorteil, dass weder Schrumpfung noch Schwellung der praeparierten Tiere auftritt, dass somit die natürliche Form erhalten bleibt. Die Praeparate werden auch sehr durchsichtig, sodass auch die Eier im Innern derselben wahrgenommen werden können.

Buitenzorg, 25 Juli 1931.

C. FRANSSEN.

BOEKBESPREKING.

Bloeiende Bloembollen. Uitgave C. J. Briejër Co., Hillegom, 1931, 31 blz. 80. Met 19 afbeeldingen.

Het doel van dit boekje is tweeledig. In de eerste plaats geeft het liefhebbers van bloembollen nuttigen en beproefden raad, omtrent de te kiezen soorten en de behandeling. Ten tweede wil het aantoonen, dat er een groot verschil bestaat tusschen de bollen, die uit een door deskundigen geleide kweekerij komen en de minderwaardige bollen, die tegenwoordig veel worden aangeboden.

Het boekje bevat tal van mooie fotos van tulpen, hyacinten en narcissen.

ERRATA.

Blz. 45 rechts, regel 26 v. o. staat glattakon, lees glottokon, reg. 2 v. o. staat Awibowa, lees Awibowo. Blz. 48 links reg. 1 v. b. staat op, lees in; reg. 3 v. b. de woorden Midden en Oost vervallen. Blz. 63 links reg. 8 v. o. staat wekbijen, lees werkbijen. Blz. 73 links reg. 4 v. o. lees Verbeek; rechts reg. 21 v. b. lees na het woord doppen; in de honigkamer; reg. 22 v. o. staat Vijanden, lees Ziekten. Blz. 74 rechts reg. 19 v. b. lees (*Cheliferride*).